

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
i GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
– PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

AGENCJA
RYNKU ROLNEGO

MINISTERSTWO ROLNICTWA i ROZWOJU WSI

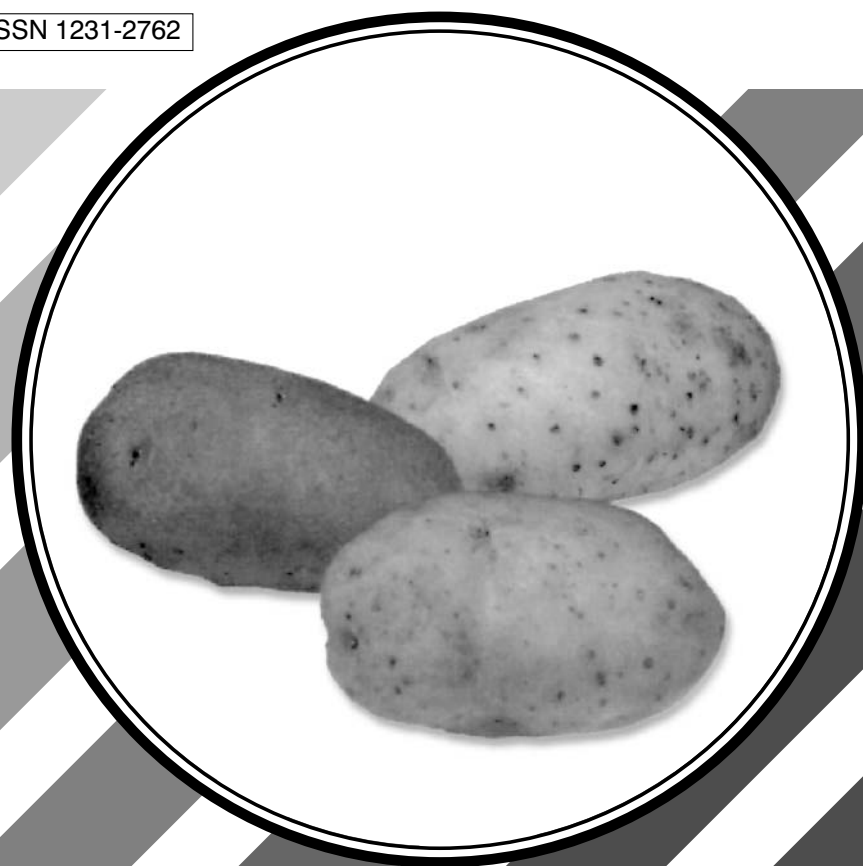
NR
29

RYNEK ZIEMNIAKA

stan i perspektywy

ISSN 1231-2762

**ANALIZY
RYNKOWE**

MAJ 2006

Spis treści

REASUMPCJA

- I. Uwarunkowania makroekonomiczne
- II. Rynek ziemniaków w Europie – *J. Rembeza*
- III. Produkcja ziemniaków w Polsce – *W. Dzwonkowski, J. Chotkowski*
- IV. Popyt na ziemniaki – *W. Dzwonkowski, I. Szczepaniak, E. Rosiak, E. Bochińska*
- V. Handel zagraniczny ziemniakami i ich przetworami – *W. Dzwonkowski*
- VI. Ceny ziemniaków i ich przetworów – *W. Dzwonkowski*

**Przy publikowaniu fragmentów analizy oraz informacji i danych liczbowych
prosimy o podanie źródła.**

Analizę przygotowano w Zakładzie Badań Rynkowych IERiGŻ-PIB
Świętokrzyska 20, 00-950 Warszawa
Kierownik Zakładu – prof. dr hab. Jan Małkowski, tel.: (0·prefiks·22) 827-36-64

AUTORZY:

mgr Wiesław Dzwonkowski
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-616

mgr Iwona Szczepaniak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-770

dr Ewa Rosiak
• IERiGŻ-PIB • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 50-54-595

dr Jacek Chotkowski
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 233

dr hab. Jerzy Rembeza
• IHAR • Bonin k. Koszalina
Tel.: (0·prefiks·94) 342-30-31 wew. 232

mgr Ewa Bochińska
• ARR • Warszawa
Tel.: (0·prefiks·22) 661-78-74

Analizę zrecenzowała i zatwierdziła w dniu 19.04.2006 r. Rada Rolniczych Analiz Ekonomicznych w składzie:
Zdzisław Adamczyk, Tadeusz Chrościcki, Jan Małkowski, Bożena Nowicka, Roman Urban (wiceprzewodniczący),
Zdzisława Wiśniowska-Antonik, Maria Zwolińska (przewodnicząca).
Kolejna analiza wydana będzie w listopadzie 2006 r.

REASUMPCJA

W 2005 r. w całej UE-25 powierzchnia uprawy ziemniaków obniżyła się z 2,2 mln ha w 2004 r. do niespełna 2 mln ha. Spadek ten z jednej strony był kontynuacją długookresowych tendencji, z drugiej zaś, przynajmniej w części krajów, reakcją na niskie ceny z roku poprzedniego. Ze względu na letnią suszę, która wystąpiła niemal w całej Europie, obniżyły się plony ziemniaków. Zbiory ziemniaków w krajach UE spadły w stosunku do roku poprzedniego o ok. 11%. W związku z tym ceny ziemniaków jadalnych w sezonie 2005/06 na głównych rynkach europejskich będą średnio 2-krotnie wyższe aniżeli w poprzednim sezonie.

W 2006 r. powierzchnia uprawy ziemniaków w UE-25 może być zbliżona do ubiegłorocznej. Przy uzyskaniu przeciętnych plonów, zbiory ziemniaków mogą wynieść 60–62 mln ton i być o 3–6 % wyższe niż w 2005 r.

W 2005 r. spadkowa tendencja w uprawie ziemniaków w Polsce nasiliła się. Powierzchnia ich uprawy wyniosła 588 tys. ha, wobec 713 tys. ha w 2004 r. Od początku lat dziewięćdziesiątych obniżyła się ona o ponad 1,1 mln ha. Udział ziemniaków

w strukturze zasiewów wyniósł 5,3 %. Plony ziemniaków wyniosły 176 dt/ha i były o 20 dt/ha niższe od plonów w 2004 r. Zbiory ukształtowały się na poziomie 10,4 mln ton i były o 3,6 mln ton mniejsze aniżeli w roku poprzednim.

Po ubiegłorocznych zbiorach ceny ziemniaków kształtują się na rekordowo wysokim poziomie. Przewiduje się, że średnioroczne ceny ziemniaków na targowiskach w skali całego sezonu wyniosą około 705 zł/t, wobec 442 zł/t w sezonie poprzednim. Na wyższym poziomie kształtują się również ceny skupu i wyniosą ok. 250 zł/t, wobec 225 zł/t w sezonie 2004/05

W sezonie 2005/06 obroty rynkowe ziemniakami wynoszą ok. 3,59 mln ton i są o ok. 3% niższe niż w sezonie 2004/05. Obniżył się przerób ziemniaków na skrobię i spirytus. Został on jednak tylko częściowo zrekompensowany większym wykorzystaniem ziemniaków w produkcji frytek i chipsów. Ponownie obniżyła się sprzedaż ziemniaków do bezpośredniej konsumpcji.

Na skutek spadku plonów, krochmalnie nie pozyskały wystar-

czającej ilości ziemniaków do przetworu. W sezonie 2005/06 produkcja skrobi ziemniaczanej wyniosła ok. 130 tys. ton, tj. ok. 90% kwoty produkcyjnej.

W 2005 r. utrzymała się dobra sytuacja finansowa przemysłu ziemniaczanego. Na skutek obniżenia kosztów finansowych i wzrostu cen przetworów skrobiowych zwiększyła się opłacalność produkcji. Zmniejszyły się trudności z jej zbytem. Zdecydowana większość zakładów spełnia wymagane standardy. Unijny system regulacji tego rynku oraz wsparcie sektora pozwolą utrzymać w następnych latach dobrą kondycję zakładów produkujących skrobię.

Mimo wieloletniego trendu spadkowego, konsumpcja ziemniaków w Polsce nadal jest wysoka. Szacuje się, iż w sezonie 2005/06, z uwagi na wysokie ceny, spożycie ziemniaków wyniesie 126 kg/osobę i będzie o 3 kg niższe niż w sezonie poprzednim.

Od akcesji wyraźnie zwiększyły się obroty handlu zagranicznego ziemniakami i ich przetworami. Również import przetworów ziemni-

Tabela 1

Bilans ziemniaków (tys. ton)

Wyszczególnienie	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06 szacunek	2006/07 prognoza
Zbiory	24232	19379	15524	13731	13999	10369	12000
Import	40	71	30	36	89	84	60
Razem do dyspozycji	24232	19379	15554	13767	14088	10453	12060
Zużycie w gospodarstwach	17103	13118	9974	8437	8846	5810	7085
- sadzenie	2795	2050	1915	1775	1480	1480	1450
- spasanie	11638	8415	5459	4082	4816	1860	3165
- samozaopatrzenie	2670	2653	2600	2580	2550	2470	2470
Sprzedaż razem	3739	3331	3763	3740	3692	3593	3775
- na konsumpcję	2000	1907	1928	1890	1870	1830	1830
- na zaopatrzenie przemysłu*	1655	1405	1695	1741	1792	1742	1865
- na eksport	84	19	140	109	30	21	80
Ubytki i straty	3390	2930	1817	1590	1550	1050	1200

* ziemniaki zużyte przez przemysł, bez względu na przeznaczenie

Źródło: Dane GUS

czanych, a zwłaszcza produktów skrobiowych. Wysoki jest też przywóz ziemniaków konsumpcyjnych. Wzrasta znacząco eksport przetworów spożywczych z ziemniaków, w tym zwłaszcza frytek i chipsów. Coraz większa jest również sprzedaż na rynki zagraniczne produktów skrobiowych. W ujęciu wartościowym przyrost eksportu produktów ziemniaczanych jest większy niż ich importu, co skutkuje poprawą salda obrotów. W sezonie 2005/06 wartość eksportu ziemniaków i ich przetworów wyniesie

ok. 152 mln EUR, a importu 134,0 mln EUR. W konsekwencji w sezonie 2005/06 wystąpi nadwyżka eksportu nad importem w wysokości 18,0 mln EUR, wobec 2,5 mln EUR w sezonie 2004/05. W sezonie 2006/07, przy przewidywanym wzroście obrotów, można oczekiwać dalszej poprawy salda.

W 2006 r. powierzchnia uprawy ziemniaków prawdopodobnie nie zostanie zmniejszona. Wysokie ceny stanowią zachętę przynajmniej do utrzymania powierzchni ich

uprawy na poziomie ubiegłego roku. W dalszej perspektywie powierzchnia uprawianych ziemniaków w Polsce będzie się jednak obniżać, ale to zjawisko będzie mieć charakter gasnący.

W 2006 r., jeżeli warunki dla wegetacji ziemniaków nie będą odbiegały od przeciętnych, wówczas plony ukształtują się na poziomie ok. 200 dt/ha., a zbiory mogą wynieść ok. 12 mln ton i być o 15% większe niż w ubiegłym roku.

SUMMARY

In 2005 potato area in the EU-25 declined below 2,0 million ha versus 2,2 million in 2004. The decline reflected a long term downward tendency and on the other hand at least in some countries low prices reported in the previous year. A draught striking in the summer all over Europe resulted in a decline in potato yields. Therefore potato crop in the EU was 11% down on 2004. Taking this into account the prices of table potatoes on the main European markets in the 2005/06 season are expected to double the prices reported last season.

In 2006 potato area in the EU-25 is likely to remain unchanged from 2005. Assuming average yields, potato crop is estimated some 3–6% up from 2005 at 60–62 million tons.

A downward tendency in potato production in 2005 strengthened in Poland. Potato area totalled 588 thousand ha versus 713 thousand ha in 2004. Since the beginning of the 90's potato area has shrunk by over 1,1 million ha. The share of potatoes in crop rotation total-

led 5,3%. Potato yields averaged 20 dt/ha down from 2004 at 176 dt/ha. Therefore potato crop in 2005 totalled 10,4 million tons, which was 3,6 million tons down on the previous year.

After the crop last year potato prices are exceptionally high. Average prices of potatoes traded on open-air markets in the current season are estimated at about 705 PLN/t versus 442 PLN/t in the previous season. Procurement prices of potatoes are also expected higher than in the previous season (250 PLN/t versus 225 PLN/t).

The market supplies in the 2005/06 season are estimated at 3,59 million tons, i.e. 3% down from 2004/05. The processing for starch and ethanol is expected declined. The decline here was partly offset with growing use in the production of chips, crisps and potato snacks. The sales of ware potatoes for direct consumption also declined.

Reflecting the decline in yields starch manufacturers did not collect desired quantities of starch po-

tatoes for processing. In the 2005/06 the production of potato starch totalled 130 thousand tons (about 90% of the production quota).

The financial standing of potato industry in 2005 reminded fair. Reflected a reduction of financial costs and the increase of producer prices the sector experienced an increase in profitability of production. Problems with sales were much smaller than before. Great majority of the companies operating within the sector matches required standards. The EU starch market regime along with scheduled support allow starch manufacturers to maintain reasonable situation.

Despite a long term downward trend, potato consumption in Poland still reminds at a high level. Taking into consideration high prices per capita potato consumption in the 2005/06 season is estimated 3 kg down from 2004/05 at 126 kg.

Foreign trade in potatoes and potato products since the accession has increased. Import of potato products,

Table 1

Potato balance sheet ('000 tons)

Item	2000/01	2001/02	2002/03	2003/04	2004/05	2005/06 estimation	2006/07 forecast
Crops	24232	19379	15524	13731	13999	10369	12000
Imports	40	71	30	36	89	84	60
Total supplies	24232	19379	15554	13767	14088	10453	12060
On-farm use	17103	13118	9974	8437	8846	5810	7085
- seeds	2795	2050	1915	1775	1480	1480	1450
- feed	11638	8415	5459	4082	4816	1860	3165
- self-provision	2670	2653	2600	2580	2550	2470	2470
Market sales	3739	3331	3763	3740	3692	3593	3775
- ware potatoes	2000	1907	1928	1890	1870	1830	1830
- processing potatoes*	1655	1405	1695	1741	1792	1742	1865
- exports	84	19	140	109	30	21	80
Wastes and losses	3390	2930	1817	1590	1550	1050	1200

* potatoes processed in the industry irrespectively of the purpose

Source: CSO (up to 2004/05) and IAFE¹ estimates and forecast (2005/06 and 2006/07)

¹ Institute of Agricultural and Food Economy, Warsaw, Poland

particularly starch derivatives shows a distinct increase. Also import of table potatoes is high. On the other hand significant increase is reported in export of potato products for consumption, in particular chips and crisps. Also export of starch products keeps growing.

In the 2005/06 season the value of exports is estimated at ca

EUR 152 million and the value of imports at EUR 134 million, which gives a surplus of EUR 18 million, versus EUR 2,5 million last season. A further increase of the surplus is expected in the 2006/07 season.

No major changes in potato area are expected in 2006. High prices would be fair enough to encourage the plantings close to the level ob-

served in 2005. However in the medium run potato area in Poland is forecast to decline further but at a diminishing rate.

Assuming average weather conditions, potato yields in 2006 are forecast at 200 dt/ha. Having no major changes in potato area production would total about 12 million tons, i.e. 15% up from 2005.

W serii Analizy Rynkowe w najbliższym czasie ukaza się:

1. Rynek drobiu i jaj (29) • maj 2006,
2. Rynek mięsa (30) • maj 2006,
3. Rynek cukru (29) • czerwiec 2006,
4. Rynek zbóż (30) • czerwiec 2006,
5. Rynek rzepaku (29) • czerwiec 2006,
6. Rynek owoców i warzyw (28) • czerwiec 2006,
7. Rynek środków produkcji i usług dla rolnictwa (30) • wrzesień 2006,
8. Rynek pasz (20) • październik 2006,
9. Rynek mleka (31) • październik 2006,
10. Rynek ziemniaka (30) • listopad 2006,
11. Handel zagraniczny produktami rolno-spożywczymi (24) • grudzień 2006,
12. Popyt na żywność (7) • grudzień 2006,
13. Rynek ryb (6) • grudzień 2006,
14. Rynek ziemi rolniczej (9) • grudzień 2006.

Prenumerata Analizy (2 zeszyty) w 2006 roku wynosi 40 zł.
Zamówienia z podaniem tytułu i ilości egzemplarzy prosimy kierować do Działu Wydawnictw
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowego Instytutu Badawczego,
ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. 984, 00-950 Warszawa. Tel.: (0-prefiks·22) 50-54-685, faks: 827-19-60
e-mail: dw@ierigz.waw.pl <http://www.ierigz.waw.pl>
